

ΛΟΥΛΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΚΗ

Η ΠΑΡΕΛΑΣΗ

Π Ρ Ο Λ Ο Γ Ο Σ

Τὸ μονόπρακτο «ἡ ΠΑΡΕΛΑΣΗ» πρωτοπαίχτηκε ἀπὸ τὸ «Θέατρο Τέχνης» τὸ Μάιο τοῦ 1965 σὲ σκηνοθεσία Καρόλου Κουν καὶ σκηνικὸ διάκοσμο Μαρίας Ρούσσου. Εἶχαν λάβει μέρος οἱ Ἑκάλη Σώκον καὶ Μίμης Κουγιουμτζής.

Ἡ «ΠΑΡΕΛΑΣΗ» παίχτηκε ἐπίσης τὸ Μάιο τοῦ 1968 στὸ Παρίσι σὲ σκηνοθεσία Antoine Vitez, μετάφραση Ν. Παπανδρέου καὶ J. Y.-Cl. Fossé καὶ μετὰ τοὺς ἡθοποιοὺς Colin Harris καὶ Brigitte Jacques.

Τ Α Π Ρ Ο Σ Ω Π Α

ΖΩΗ 23 χρονῶν

ΑΡΗΣ 17 χρονῶν

"Ένα δωμάτιο μὲ παλιὰ ταπετσαρία. Μιὰ πόρτα στενὴ καὶ ψηλὴ. "Επιπλα : Δυὸ κρεβάτια ποὺ θυμίζουν τὰ παλιὰ σιδερένια μὲ τὰ κάγκελα, τὸ ἓνα ξέστρωτο. Μιὰ πολυθρόνα κουνιστὴ. "Ενα σκαμνί. Μιὰ ἑταξέρα. "Επιπλα μὲ βιβλία. Κανονικὸ παράθυρο δὲν ὑπάρχει. Μόνο ψηλὰ κάτι σὰ φεγγίτης, ἀλλὰ χωρὶς σίδερα, μὲ τζάμι ποὺ ἀνοίγει. Κάτω ἀπὸ τὸ φεγγίτη ἓνα κασόνι συσκευασίας. Στὸ πάτωμα, στὸ τραπέζι, στὸ σκαμνί, στὸ ξέστρωτο κρεβάτι πολλὰ χάρτινα πλοῖα καὶ ἀεροπλάνα. "Επίσης πολλὰ σκόρπια βιβλία καὶ χάρτες. Σκοτάδι. Παύση. "Αρχίζουν μὲς στὸ σκοτάδι ν' ἀκούγονται τύμπανα σκέτα, ἐμβατήρια, πότε μαζί, πότε χώρια, πότε κοντά, πότε μακριά. Παύση.

Φῶς. Μὲ τὸ φῶς ἀκούγεται μιὰ τρομπέτα μακριά, σὰν ὁ σαλπικτὴς νὰ δοκιμάζει ἓνα σάλπισμα. Κάποιο τύμπανο ἐπίσης δοκιμάζεται στὸ ἴδιο μακρινὸ γόντο. Φαίνεται ἡ ΖΩΗ, καθισμένη στὴν κουνιστὴ πολυθρόνα, ἀπέναντι στὸ κοινό. Πλέκει μὲ ρυθμικὲς κινήσεις, σιγοτραγουδώντας.

ΖΩΗ. Ποιὸς θ' ἀνέβει στὰ βουνὰ
 Νὰ μᾶς φέρει τὴ Ροδούλα
 Ποιὸς θὰ μπεῖ μὲς στὴ σπηλιὰ
 Στὸ πηγάδι θὰ κατέβει
 Θὰ ρωτήσῃ τὴ γριὰ
 Π' ἀγριόχορτα μαζεῦει.

Στὸ σημεῖο αὐτὸ μπαίνει ὁ ΑΡΗΣ. Εἶναι σκεφτικός. Παίζει μιὰ ἀλυσίδα στὸ χέρι του, σκαρφαλώνει στὸ

κασόνι καὶ ρίχνει μιὰ ματιὰ ἔξω ἀπὸ τὸ φεγγίτη. Πάντα background ἢ τρομπέτα καὶ τὸ τύμπανο. Κάνει μιὰ βόλτα στὸ δωμάτιο παίζοντας μὲ τὴν ἄλυσίδα. Πετᾷ τὴν ἄλυσίδα στὸ τραπέζι. Ξαπλώνει στὸ πάτωμα κι ἀρχίζει νὰ ταχτοποιεῖ τὰ χάρτινα πλοῖα του. Παίξει ναυμαχία. Ἀφοῦ βάλει σὲ θέση μάχης τὰ πλοῖα, παίρνει στὰ χέρια του δυὸ ἀεροπλάνο καὶ τὰ περνάει πάνω ἀπ' τὸ στόλο πολυβολώντας. Στὸ μεταξὺ ἡ ΖΩΗ δὲν ἔχει σταματήσει οὔτε τὸ πλέξιμο, οὔτε τὸ τραγούδι της.

ΖΩΗ. Ποιὸς θὰ πάει στὴν ξενιτειὰ
Νὰ μᾶς φέρει τὴ Ροδούλα
— Τὶ ντροπὴ γιὰ τὴν καρδιά —
Ἀμοιρῇ, ἄμοιρῇ μανούλα
Ποιὸς λυπᾶται τώρα πιὰ
Τὴ χαμένη μας Ροδούλα.
(Χωρὶς νὰ στραφεῖ, πλέκοντας πάντα).
Ἀρῇ, εἴμαστε μόνοι;

ΑΡΗΣ (μιμεῖται τὸ ἀεροπλάνο): Τζζζζζζζζζζ... Ναί! Τζζζζζζ...

ΖΩΗ. Ἐφυγε ὁ πατέρας.

ΑΡΗΣ. Ἐφυγε... Τζζζζζζζζ, μπούμ, μπούμ, μπούμ, μπούμ...
(Πολυβολεῖ).

ΖΩΗ. Δὲν ἄκουσα νὰ χτυπήσει ἡ πόρτα. Εἶναι κι αὐτὸς ὁ θόρυβος ἀπ' τὴν πλατεία. Κλείσε τὸ παράθυρο. Τί εἶναι, τρομπέτες;...

ΑΡΗΣ. Μμμ... (Σηκώνεται ράθυμα καὶ κλείνει τὸ παράθυρο).

ΖΩΗ. Καὶ τύμπανα, ἔ; Σίγουρα θὰ γίνεи παρέλαση ἔξω ἀπ' τὸ σπíti μας. Μήπως καμιά γιορτὴ;

ΑΡΗΣ. Ἀν νοιαζόσουν νὰ κοιτάξεις τὸ ἡμερολόγιο θὰ ἴδεις πὼς εἶναι κάποια ἐπέτειος.

ΖΩΗ. Ἐθνικὴ ἐπέτειος μὲ λάβαρα καὶ σημαῖες. Καὶ τὰ

σχολεῖα πού περνοῦν κάτω ἀπ' τὰ μπαλκόνια. Ἔχει μαζευτεῖ κόσμος στὴν πλατεία;

ΑΡΗΣ. Ὁχι, δὲν ἦρθε κανεὶς ἀκόμα. (*Ἔχει πάρει ἀπ' τὸ ξέστρωτο κρεβάτι τρία μικρὰ τόπια. Τὰ πετᾶ πάνω - κάτω προσπαθώντας νὰ μιμηθεῖ τοὺς ζογκλέρ*).

ΖΩΗ. Δὲν μοῦ ἀρέσει ἡ παρέλαση. Θυμᾶσαι τότε πού ἤμουν μικρὴ καὶ στάθηκα πολὺ ὥρα στὸν ἥλιο καὶ μοῦ πόνεσε τὸ κεφάλι καὶ ἔκανα ἐμετὸ καὶ παραλίγο νὰ πεθάνω;

ΑΡΗΣ. Δὲ ἦταν στὴν παρέλαση ἀλλὰ στὰ μπάνια, στὴ θάλασσα.

ΖΩΗ. Τὸ θυμᾶσαι;

ΑΡΗΣ. Ὁχι. Ἦμουν πολὺ μικρός. Μπορεῖ καὶ νὰ μὴν εἶχα γεννηθεῖ ἀκόμα. (*Προσπαθεῖ μὲ τὰ τόπια, δὲν τὰ καταφέρει*).

ΖΩΗ. Καλά, δὲν πειράζει. (*Παύση μικρὴ*): Τί φόρεσε ὁ πατέρας σήμερα;

ΑΡΗΣ. Τὸ μπλὲ σακάκι του.

ΖΩΗ. Τὸ ἴδιο πού φοροῦσε καὶ χτές; Τοῦ λείπει τὸ τρίτο κουμπὶ στὸ κάτω μέρος καὶ ἡ φόδρα εἶναι ξηλωμένη στὰ πλάγια. Λογάριαζα νὰ τοῦ τὸ ράψω σήμερα πρωὶ πρωί... Ἀλήθεια, τώρα πού τὸ λέω, θαρρῶ πὼς τὸ ἔρασα...

ΑΡΗΣ (*ἔχει καταφέρει ἐπιτέλους τὴν κίνηση τοῦ ζογκλέρ*): Δὲν τὸ ἔραψες. Εἶχε μόνο δύο κουμπιά.

ΖΩΗ. Καὶ τὸν ἄφησες νὰ φύγει ἔτσι; Φόρεσε τουλάχιστον τὸ πουλόβερ του;

ΑΡΗΣ. Τὸ φόρεσε.

ΖΩΗ. Τὸ κίτρινο ἢ τὸ γκρίζο;

ΑΡΗΣ. Τὸ κίτρινο.

ΖΩΗ. Ἐκανε καλά. Τὸ κίτρινο εἶναι πιὸ ζεστό. Ἀρχισε νὰ κάνει ψύχρα ἔξω.

ΑΡΗΣ. Πῶς τὸ ξέρεις;

ΖΩΗ. Πῶς τὸ ξέρω, τί; (Σ' ὅλη τῇ διάρκειᾳ τοῦ διαλόγου δὲν ἔχει στραφεῖ καθόλου πρὸς τὸν Ἀρη).

ΑΡΗΣ (πετᾶ τὰ τόπια. Ἀκουμπᾷ κουρασμένα στὸν τοῖχο. Βάζει τὰ χέρια στὶς τσέπες): Πῶς ὁ καιρὸς χάλασε...

ΖΩΗ (πλέκοντας πάντα). Μοῦ τὸ εἶπε ὁ πατέρας χτὲς βράδυ ὅταν γύρισε. Μοῦ εἶπε: «Φόρεσε τὸ μαῦρο σάλι σου, μπῆκε τὸ φθινόπωρο». Κι ἔπειτα χουχούλισε τὰ χέρια του καὶ εἶπε: «Πρέπει σὲ λίγες μέρες ν' ἀνάψουμε σόμπα». Τὸν τελευταῖο καιρὸ κρυώνει πολὺ. Μοῦ ζήτησε μάλλινες κουβέρτες ἀπὸ τώρα καὶ παράγγειλε νὰ τοῦ πηγαίνω ζεστὸ τσάι γιὰ τὴ νύχτα πρὶν πλαγιάσει. Ἴσως εἶναι ἄρρωστος. Τί λὲς ἐσύ, εἶναι ἄρρωστος;

ΑΡΗΣ (σκαρφαλώνει στὸ παράθυρο καὶ ἀνοίγει τὸ τζάμι). Δὲν τὸ πιστεύω.

ΖΩΗ. Τί γίνεται ἔξω;

ΑΡΗΣ. Τίποτα ἀκόμα. Ἡ πλατεία εἶναι ἔρημη.

ΖΩΗ. Εἶναι κλειστὰ τὰ μαγαζιά;

ΑΡΗΣ. Θεόκλειστα, μὲ κατεβασμένα τὰ ρολά.

ΖΩΗ. Κάθεται κανεῖς στὰ παγκάκια;

ΑΡΗΣ. Σοῦ λέω εἶναι ἔρημιά. Δὲν ἔχει ἔρθει κανεῖς ἀκόμα.

ΖΩΗ. Κι αὐτὲς οἱ μουσικὲς ἀπὸ ποῦ ἀκούγονται;

ΑΡΗΣ. Θὰ εἶναι ἀπὸ πέρα. Δὲ φτάνω νὰ δῶ. Μὰ ὅπου νὰ ᾔναι θὰ πλησιάσουν. Εἶμαι βέβαιος, πῶς ἢ παρέλαση θὰ γίνει ἐδῶ ἀπὸ κάτω.

ΖΩΗ. Γιατί εἶσαι βέβαιος;

ΑΡΗΣ (κλείνει τὸ τζάμι, ἀλλὰ δὲν κατεβαίνει ἀπὸ τὸ κασόνι, στρέφεται στὴ Ζωή). Ἔχουν στήσει στὴν πλατεία ἓνα ἄγαλμα — στὴ μέση ἀκριβῶς. Θὰ κάνουν

φαίνεται τ' ἀποκαλυπτήρια κανενὸς ἥρωα γιὰ τὴν ἐπέτειο.

ΖΩΗ. Τίνος ἥρωα ; Δὲν εἶδες ;

ΑΡΗΣ. Ὅχι. Τὸ ἔχουν σκεπασμένο ὅλο μ' ἓνα ἄσπρο πανί, δὲ φαίνεται τίποτα.

ΖΩΗ. Τότε πῶς ξέρεις πῶς εἶναι ἄγαλμα ;

ΑΡΗΣ. Τί ἄλλο μπορεῖ νὰ εἶναι ; Τὸ ἔχουν στήσει σ' ἓνα ψηλὸ βάθρο καὶ γύρω-γύρω εἶναι σκοινιά γιὰ νὰ σταθοῦν ἀπὸ πίσω οἱ ἄνθρωποι ποὺ θὰ ῥθουν νὰ παρακολουθήσουν τὴν παρέλαση. (*Μὲ ξαφνικὴ χαρά*). Εἶναι φῶς φανάρι σὲ λίγο θ' ἀρχίσουν νὰ ῥχονται !

ΖΩΗ (*τραγουδᾷ*). Ποιὸς θὰ μπεῖ μὲς στὴ σπηλιά
Στὸ πηγάδι θὰ κατέβει
Θὰ ρωτήσῃ τὴ γριὰ
Π' ἀγριόχορτα μαζεύει.

ΑΡΗΣ (*ὁ ἐνθουσιασμός του ἔχει πέσει. Κατεβαίνει ἀργὰ καὶ στέκεται πίσω ἀπ' τὴ ΖΩΗ*). Τραγουδᾷς ;

ΖΩΗ. Ναί ; Δὲν τὸ κατάλαβα. Ἦμουν ἀφηρημένη.

ΑΡΗΣ. Τί σκεφτόσουν ;

ΖΩΗ. Δὲ σκέφτομαι—πλέκω.

ΑΡΗΣ. Τί πλέκεις ; Ὅχι, μὴ μοῦ πεῖς, θὰ τὸ μαντέψω μόνος μου. Πλέκεις κάτι γιὰ σένα. Ἐνα σάλι ;

ΖΩΗ. Δὲν τὸ βρῆκες.

ΑΡΗΣ. Τότε ζακέτα.

ΖΩΗ. Οὔτε ζακέτα. Ἐπλεξα τὴν περασμένη βδομάδα.

ΑΡΗΣ. Πουλόβερ χωρὶς μανίκια.

ΖΩΗ. Ὅχι, ὄχι, ὄχι. Ἐνα ὁλόκληρο φόρεμα. Αὐτὴ εἶναι ἡ φούστα.

ΑΡΗΣ. Πάντως εἶναι κάτι γιὰ σένα. Αὐτὸ τουλάχιστον τὸ μάντεψα.

ΖΩΗ. Τὸ μάντεψες... Μά, θαρρῶ... μὲ ρώτησες καὶ χτὲς

καὶ στὸ εἶπα. Μά, ναί ! Ἐγὼ στὸ εἶπα. Δὲν τὸ βρῆ-
κες μόνος σου.

ΑΡΗΣ. Μπορῶ νὰ τὸ κοιτάξω ;

ΖΩΗ. (τοῦ δείχνει). Δὲν εἶναι ὠραῖο ;

ΑΡΗΣ. Εἶναι ὑπέροχο. Γκρενά. Ἔτσι τὸ λένε αὐτὸ τὸ
χρῶμα. Μόνο ποὺ τό 'κανες στενὸ.

ΖΩΗ. Μὰ εἶμαι πολὺ ἀδύνατη.

ΑΡΗΣ. Στενὸ καὶ μακρὺ.

ΖΩΗ. Μὰ εἶμαι ψηλὴ. Θὰ μοῦ ἔρχεται ἴσα-ἴσα.

ΑΡΗΣ. Εἶσαι κοντὴ.

ΖΩΗ. Δὲν ξέρεις τί σοῦ γίνεται. Τὸ λές γιὰ νὰ μὲ πειρά-
ξεις. Ὅλο θές νὰ μὲ πειράξεις.

ΑΡΗΣ. Κοντὴ καὶ χοντρή.

ΖΩΗ. Εἶσαι κακός, δὲ σοῦ μιλάω.

ΑΡΗΣ. Στὸ σπίτι δὲν ὑπάρχει μεγάλος καθρέφτης. Λοι-
πὸν, δὲν ἔχεις δεῖ ποτὲ τὸν ἑαυτὸ σου ὁλόκληρο.
Κοντὴ καὶ χοντρή. Ἔτσι εἶσαι καὶ δὲν τὸ ξέρεις.
(Χοροπηδᾷ). Ἐχω μία ἀδελφούλα, κοντουλὴ καὶ
στρουμπουλούλα.

ΖΩΗ. Δὲ σοῦ ξαναμιλάω. Δῶστο μου πίσω. (Κάνει
νὰ τοῦ ἀρπάξει τὸ πλεχτό. Ὁ Ἄρης πηδᾷ μακριὰ της).

ΑΡΗΣ (τραγουδᾷ). Κοντουλὴ καὶ στρουμπουλούλα.

Ἔχει πόδια σὰν χταπόδια.

ΖΩΗ (τὸν κυνηγᾷ). Ψεύτη ! Ψεύτη ! Δῶστο γρήγορα
πίσω.

ΑΡΗΣ (τρέχοντας). Αὐτὸ τὸ φουστάνι εἶναι πολὺ στενὸ,
εἶναι ἄχρηστο. (Τὸ κάνει μπάλα καὶ τὸ πετᾷ μακριὰ,
τραγουδώντας πάντα). Ἔχει μύτη σὰν κομήτη.

(Κυνηγιοῦνται καὶ κάθε φορὰ ποὺ ἡ ΖΩΗ καταφέρει
νὰ πλησιάσει τὸ φουστάνι ὁ Ἄρης πιὸ γρήγορος τὸ

ξαναπειτᾶ μακριά. Κυλιοῦνται κάτω τέλος, ὁ ᾽Αρης σηκώνεται καὶ τὸ πατᾶ).

ΖΩΗ. ᾽Αστο, ᾽Αστο, ᾽Αστο...

(᾽Απὸ τὴν ἀρχὴν ποὺ τὸν κυνηγᾷ, ἔχει ἀρχίσει ν' ἀκούγεται θόρυβος κόσμου, μιὰ μουσικὴ μπάντας ποὺ πλησιάζει. Στὸ σημεῖο αὐτό, ὁ ἔξω θόρυβος εἶναι ἀρκετὰ ἔντονος πιά καὶ ξαφνικὰ ὁ ᾽Αρης τὸν συνειδητοποιεῖ, ἀφήνει τὸ φουστάνι καὶ τρέχει στὸ παράθυρο, ἐνῶ ἡ ΖΩΗ ἔχει πέσει στὸ πάτωμα καὶ κλαίει).

ΑΡΗΣ. Νάτοι ! ᾽Ηρθαν κιόλας ! ᾽Η πλατεία γέμισε—εἶναι σχεδὸν γεμάτη—ἀκοῦς ! Μαζεύονται ἀπ' ὅλες τὶς μεριές, παίρνουν θέση πίσω ἀπ' τὰ σκοινιά. Μερικοὶ φόρεσαν τὰ καλά τους, ντύθηκαν γιὰ νὰ παρακολουθήσουν τὴν παρέλαση, ἄλλοι ἔχουν τὸ κακό τους χάλι—μά, σταμάτα, λοιπόν, τὸ κλάμα κι ἔλα νὰ δεῖς. Οὐφ ! Σὰ μωρὸ παιδὶ κάνεις. ᾽Ανοίγουν ὀμπρέλες γιὰ τὸν ἥλιο. ᾽Ομπρέλες βροχῆς γιὰ τὸν ἥλιο, ἀστεῖο δὲν εἶναι ; Πάψε νὰ κλαῖς, μὲ νευριάζεις. ᾽Άλλοι φτιάξαν δίκωχα ἀπὸ ἐφημερίδες καὶ τὰ φορᾷν στὸ κεφάλι τους. Μάλιστα ! Αὐτοὶ ἐκεῖ κάνουν τὴν καλύτερη δουλειά. Μὲ τέσσερις κόμπους στὸ μαντίλι κάνεις ἓνα σκοῦφο κι οὔτε φόβος νὰ σοῦ τὸν πάρει ὁ ἀέρας. ᾽Η πλατεία στὴ μέση εἶναι ἄδεια. ᾽Ο στρατὸς δὲν ἔφτασε ἀκόμα, μήτε τὰ σχολεῖα. Μόνο τὰ παιδιὰ τοῦ ὀρφανοτροφείου, αὐτὰ παίζουν τὴ μουσικὴ.

(Γυρνᾷ στὴ ΖΩΗ, ποὺ ἔχει καθίσει στὴ θέση της καὶ συνεχίζει τὸ πλέξιμο μουντρωμένη. Κλείνει ἀργὰ τὸ τζάμι. Κατεβαίνει καὶ πάει κοντὰ της).

ΑΡΗΣ. Μοῦ θύμωσες ;

(᾽Η ΖΩΗ τραβᾷ ἐπιδεικτικὰ τὴν καρδέκλα της πρὸ πέρα).

ΑΡΗΣ. Άκου : Αύριο θά πῶ τοῦ πατέρα νά σοῦ ἀγοράσει γαλάζιο μαλλί νά πλέξεις ἓνα ἄλλο φόρεμα. Αὐτό τὸ χρώμα εἶναι χωριάτικο, δὲν τὸ βλέπεις ; (*Παύση*). Καλά, πάλι, ἐγὼ δὲν ξέρω. Ἐγὼ εἶμαι ἄντρας, δὲν καταλαβαίνω ἀπὸ χρώματα. Ὅμως ἀλήθεια σοῦ λέω, ἓνα γαλάζιο φουστάνι μέ... μέ λίγο χρυσὸ στοῖ γιακά, ἔ ; Θὰ ἦταν ὁμορφο. Παραδέξου πῶς ἡ ἰδέα μου γιὰ τὸ χρυσὸ εἶναι περίφημη. (*Παύση*). Δὲ μοῦ μιλάς ; ἐντάξει. Κι' ἐγὼ θά τὸ κλείσω γιὰ μιὰ ὁλόκληρη μέρα. (*Γυρνᾷ στὰ καράβια του*). Ἀκοῦς ; Γιὰ μιὰ ὁλόκληρη μέρα. Μιλιά δὲ θά βγεῖ ἀπ' τὸ στόμα μου... Τζζζζ... (*Παίζει*).

ΖΩΗ (*μὲ κακία*). Ὅταν κάθομαι ἐδῶ στὴν καρέκλα μου καὶ πλέκω κι ἐσὺ μὲ ρωτᾷς καὶ μὲ ξαναρωτᾷς τί σκέφτομαι, θές νά σοῦ πῶ τί σκέφτομαι ;

ΑΡΗΣ. Μπούμ, μπούμ, μποῦμ (*Πολυβολεῖ*).

ΖΩΗ (*τὸ ἴδιο*). Σκέφτομαι πόσο εὐτυχισμένη θά 'μουν ἂν ἀντὶ γιὰ σένα εἶχα μιὰν ἀδερφή. Εἶμαι τόσο ἄτυχη ποὺ δὲν ἔχω μιὰν ἀδερφή.

ΑΡΗΣ. Τζζζζ... (*Κάθετη ἐφόρμηση*).

ΖΩΗ. Αὐτὸ τὸ δωμάτιο εἶναι φριχτό, δὲν μπορῶ νά τὸ βλέπω. Παντοῦ πεταγμένα τὰ καράβια σου, τὰ τόπια, οἱ χάρτες σου, τὰ βιβλία σου. Ἔτσι μοῦ 'ρχεται νά τ' ἀρπάξω ὅλα μαζί καὶ νά τὰ κάψω.

ΑΡΗΣ. Κι ἐγὼ τότε θά βάλω φωτιά στοῖ καλάθι μὲ τὰ πλεχτά σου. Μάλιστα δὲ θά τὰ κάψω ἐντελῶς. Θὰ τ' ἀφήσω τσουρουφλισμένα νά τὰ βλέπεις καὶ νά σκάς.

ΖΩΗ. Σὲ ξέρω καλά. Εἶσαι ἱκανὸς νά τὸ κάνεις. Εἶσαι κακὸς καὶ βρωμιάρης. Τὸ κρεβάτι σου βρωμάει. Δὲν τὸ στρώνεις ποτέ. Ξέρεις πῶς θά 'ταν τὸ κρεβάτι τῆς ἀδερφῆς μου ;

ΑΡΗΣ. Κρά, κρά, κρά, κρά...

ΖΩΗ. Μὲ πουπουλένια σκεπάσματα, ροζ πουπουλένια σκεπάσματα καὶ ἄσπρες μαξιλαροθηῆκες νὰ δένουν μὲ κορδέλες γαλάζιες. Καὶ θὰ τῆς ἔπλεκα κι ἓνα χοντρό κιτρινο χαλάκι νὰ πατᾷ τὰ πόδια της μόλις θὰ τ' ἀκουμποῦσε στὸ πάτωμα. Δὲ θ' ἄφηνα κανέναν ἄλλο νὰ μπεῖ ἐδῶ μέσα. Θὰ ἴμασταν οἱ δύο μας, μόνο οἱ δύο μας. Θὰ λέγαμε, θὰ λέγαμε... Θὰ τῆς ἔλεγα ὅλα μου τὰ μυστικά.

ΑΡΗΣ. Ἔχεις μυστικά ;

ΖΩΗ. Καὶ βέβαια ἔχω. Ἀλλὰ δὲ θὰ στὰ φανερώσω ποτὲ γιὰτὶ εἶσαι ἄντρας.

ΑΡΗΣ. Οὔτε ἓνα τόσο δά ;

ΖΩΗ (κουνᾷ ἀρνητικὰ τὸ κεφάλι της). Οὔτε.

(Ὁ Ἄρης σηκώνεται καὶ ἀρχίζει νὰ φέρνει βόλτες τριγύρω της).

ΑΡΗΣ. Τότε δὲ θὰ σοῦ πῶ κι ἐγὼ τὰ δικά μου. (Τὴν κοιτᾷ μὲ ἓνα μυστηριῶδες ὕφος). Παραδείγματος χάριν δὲ θὰ σοῦ πῶ τίποτα γιὰ τὸ κλειδί.

ΖΩΗ. Τὸ κλειδί ! Ποιὸ κλειδί ;

ΑΡΗΣ (πάει στὴν πόρτα καὶ ξεκρεμᾷ ἀπὸ ψηλὰ ἓνα κλειδί). Αὐτό ! (Τῆς τὸ βάζει μπροστὰ στὸ πρόσωπο).

ΖΩΗ. Εἶναι τὸ κλειδί τοῦ σπιτιοῦ.

ΑΡΗΣ. Ἀκριβῶς. Εἶναι τὸ κλειδί τοῦ σπιτιοῦ. Μιὰ μέρα θὰ τὸ πάρω καὶ θὰ βγῶ ἔξω. (Κοιτάζει πρὸς τὸ παράθυρο). Θὰ κατέβω στὸ λιμάνι.

ΖΩΗ. Τί θὰ κάνεις στὸ λιμάνι ;

ΑΡΗΣ. Θὰ δῶ τὰ καράβια. Θὰ διαλέξω μιὰ μέρα πού θὰ ἔχει ἔρθει ὁ στόλος γιὰ νὰ παρακολουθήσω μιὰ ἀληθινὴ ναυμαχία.

ΖΩΗ. Πῶς θὰ τὸ ξέρεις ποιά θὰ εἶναι αὐτὴ ἡ μέρα ;

ΑΡΗΣ. Θ' ἀκούσω τὰ κανόνια. Ἀκούγονται ἀπὸ δῶ. Μό-
λις τ' ἀκούσω, λοιπόν, θὰ καταλάβω καὶ θὰ βγῶ ἔ-
ξω. Ἐπειτα, μπορεῖ νὰ πάω μιὰ βόλτα στὸ πάρκο.

ΖΩΗ. Δὲν ἔχει πάρκο.

ΑΡΗΣ. Ποιὸς στὸ εἶπε ;

ΖΩΗ. Ἐγὼ στὸ λέω. Γιὰ νὰ ἔρθουμε σ' αὐτὸ τὸ σπίτι —
τὸ θυμᾶμαι πάρα πολὺ καλὰ — διασχίσαμε ὅλη τὴν
πόλη καὶ δὲν περάσαμε ἀπὸ κανένα πάρκο.

ΑΡΗΣ. Μπορεῖ. Δὲν ἔχει σημασία. Ὡστόσο, δὲν σοῦ εἶ-
πα τὸ σπουδαιότερο...

ΖΩΗ. Τὸ σπουδαιότερο ;

ΑΡΗΣ (συννομωτικὰ καὶ θριαμβευτικὰ). Θὰ μῶ στὸν κι-
νηματογράφο, ποὺ εἶναι δῶ ἀπὸ πίσω. Θὰ βγάλω εἰ-
σιτήριο καὶ θὰ μῶ.

ΖΩΗ. Πῶς τὸ ξέρεις πὼς εἶναι κινηματογράφος ἐδῶ ἀπὸ
πίσω ; Αὐτὸ δὲ μοῦ τό 'χεις πεῖ ποτέ. Λέγε, πῶς τὸ
ξέρεις ;

ΑΡΗΣ. Τὸ ξέρω γιατί τὸ ἀνακάλυψα μόνος μου. (Τὸ ἴδιο
ὅπως καὶ παραπάνω). Ἐδῶ καὶ μιὰ ἑβδομάδα, κάθε
νύχτα στὶς δέκα καὶ στὶς δώδεκα ξεμπουκάρει στὴν
πλατεῖα κόσμος, πολὺς κόσμος, μπουλούκια ὁλό-
κληρα. Περνοῦν κάτω ἀπ' τὸ παράθυρό μας καὶ σκορ-
πίζουν στὰ γύρω δρομάκια. Ὅλοι αὐτοὶ ἀπὸ κάπου
πρέπει νὰ βγαίνουν. Ἀφοῦ, λοιπόν, σκέφτηκα πο-
λύ, κατάλαβα πὼς δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ βγαίνουν ἀπὸ
κινηματογράφο, ποὺ χτίστηκε τελευταῖα ἐδῶ κοντά.
Ἄν δὲν κοιμόσουν ἀπ' τὶς ὀχτῶ, θὰ τοὺς εἶχες δεῖ
καὶ σύ. Ἀλλὰ εἶμαι ἀνόητος, ποὺ κάθομαι καὶ στὰ
λέω ὅλ' αὐτά. Ἀπὸ δῶ καὶ πέρα οὔτε λέξη.

ΖΩΗ (μὲ ὕφος μυστηριῶδες). Τότε κι ἐγὼ δὲ θὰ σοῦ πῶ
τίποτα γιὰ ὅσα λογαριάζω νὰ κάνω... Δὲ θὰ σοῦ πῶ
τίποτα γιὰ κεῖνη τὴ μέρα.

ΑΡΗΣ. Ποιά μέρα ;

ΖΩΗ. Ἐκείνη τὴ μέρα, πὺ ἡ πλατεία θὰ εἶναι ἐντελῶς ἄδεια, ἔρημη γιὰτὶ θὰ ᾽ναι Κυριακὴ πρωί, τὰ μαγαζιά κλειστὰ καὶ θὰ ᾽χουν φύγει ἀποβραδὶς οἱ φρουτάδες καὶ οἱ κοτοπουλάδες, καὶ οἱ γύφτοι μὲ τὰ χαλιά καὶ οἱ κουλουρτζήδες καὶ θὰ ᾽χει καὶ κρύο καὶ κανεὶς δὲ θὰ ᾽ρχεται νὰ καθίσει στὰ παγκάκια.

ΑΡΗΣ. Καὶ λοιπόν, λοιπόν ;

ΖΩΗ. Τί λοιπόν...

ΑΡΗΣ. Εἶπες θὰ εἶναι Κυριακὴ πρωί...

ΖΩΗ (μὲ ὕφος ἀργὸ καὶ μυστηριῶδες). Τότε ἐγὼ θ' ἀνοίξω τὴν πόρτα καὶ θὰ βγῶ ἔξω. Θὰ κάνω τὸν κύκλο τῆς πλατείας, ὅλο τὸν κύκλο (ἀργὰ) γύρω-γύρω. Θὰ περάσω μπρὸς ἀπ' τὰ κára καὶ τὰ καφάσια καὶ τὰ παγκάκια καὶ τὴν ἐκκλησίαν καὶ μπρὸς ἀπ' τὰ μαγαζιά μὲ τὰ μπακίρια. Κατσαρόλες, μπρίκια, τηγάνια, ὅλα ἀπὸ κοκκινωπὸ μπακίρι, λαμπερὸ σὰ χρυσάφι.

(Παύση. Ὁ Ἄρης πηγαίνει σκεφτικὸς στὸ παράθυρο).

ΑΡΗΣ. Τί κάνουν καὶ ἀργοῦν τόσο ;

ΖΩΗ. Ἐφτασε ὁ στρατός ;

ΑΡΗΣ. Ὁχι ἀκόμα. (Ξαναπαίρνει τὰ τόπια του καὶ ξαναδοκιμάζει μὲ νευρικότητα).

ΖΩΗ. Ἄρη...

ΑΡΗΣ. Ναί ;

ΖΩΗ. Αὐτὸ πὺ σοῦ εἶπα τώρα δά...

ΑΡΗΣ. Ναί ;

ΖΩΗ. Δὲ θὰ τὸ κάνω. (Ὁ Ἄρης σταματᾷ νὰ πετᾷ τὰ τόπια). Γιὰτὶ ἡ πλατεία δὲν εἶναι ποτὲ ἀρκετὴ ὥρα ἄδεια. Ἄκου, ἔχω μετρήσει πόση ὥρα χρειάζομαι γιὰ νὰ τὴ φέρω βόλτα ὅλη. Τουλάχιστον ἓνα τέταρτο ἂν

περπατάω γρήγορα καὶ μισὴ ὥρα ἂν περπατάω πολὺ ἄργά. Παρακολούθησα μὲ τὸ ρολοὶ στὸ χέρι, λοιπόν, μέσα σ' αὐτὸ τὸ τέταρτο ἢ τῇ μισῇ ὥρᾳ πάντα κάποιος θὰ βρεθεῖ νὰ περάσει ἀπὸ δῶ ἔστω καὶ ἂν εἶναι Κυριακὴ, ἔστω καὶ ἂν ἔχει πολὺ κρύο, παγωνιά.

ΑΡΗΣ. Μπορεῖ νὰ μέτρησες λάθος. Θές νὰ ξαναμετρήσουμε μαζί ;

ΖΩΗ. Ὁχι. Εἶμαι σίγουρη πὼς μέτρησα σωστά. Πάντα κάποιος θὰ περάσει. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴ νύχτα. Ἀλλὰ τὴ νύχτα εἶναι σκοτάδι.

ΑΡΗΣ. Τὸ φοβᾶσαι τὸ σκοτάδι ;

ΖΩΗ. Πολύ. Δὲν τό 'χεις καταλάβει ;

ΑΡΗΣ. Ναί.

ΖΩΗ. Τὸ φοβήθηκα ἀπὸ κείνη τὴ φορὰ πὺ βγῆκα ἔξω μὲ τὸν πατέρα.

ΑΡΗΣ. Ποιὰ φορὰ ; Δὲ θυμᾶμαι. Δὲ μοῦ 'χεις μιλήσει ποτὲ γι' αὐτό.

ΖΩΗ. ὦ, πάει πολὺς-πολὺς καιρὸς. Ἴσως χρόνια. Μόλις εἴχαμε ἔρθει νὰ μείνουμε ἐδῶ. Ἐσένα σὲ εἴχαμε ἀφήσει νὰ κοιμᾶσαι. Βγήκαμε οἱ δύο μας ἔξω. Φυσοῦσε πολὺ καὶ ἔβρεχε. Περπατούσαμε, περπατούσαμε, οὔτε ξέρω ποῦ πηγαίναμε. Ὅλοι οἱ δρόμοι μοῦ φαινόntonουσαν ἴδιοι. Δὲν ξεχώριζα τίποτα. Τόσο πηχτὸ ἦτανε τὸ σκοτάδι, κανένα φῶς πουθενὰ καὶ τὰ σπίτια ὅλα κλειστά, τὰ παράθυρα κλειστά, χωρὶς φῶς. (Ἀφήνει ἓνα ἀναστεναγμό, σὰ γιὰ νὰ πάρει ἀναπνοή καὶ συνεχίζει.) Ὁ πατέρας ἔψαχνε κάποιον, ἔτσι κατάλαβα. Χτυπήσαμε τέσσερις - πέντε πόρτες, ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἄνοιξε. Τέλος φτάσαμε σ' ἓνα ξέφωτο, μήτε σπίτια πιά μήτε τίποτα. Σταθήκαμε. «Ἐδῶ», εἶπε ὁ πατέρας, «θὰ τὸν περιμένουμε». Ἐπειτα

μοῦ φάνηκε πῶς σκοτείνιασε ἀκόμη περισσότερο. Πίσσα σκοτάδι. Γύρεψα καὶ βρῆκα τὸ χέρι του καὶ τὸ ἴπιασα σφιχτὰ γιατί φοβόμουν πάρα πολὺ καὶ ξαφνικὰ (πιάνει τὸ λαιμό της) ξαφνικὰ μοῦ μπῆκε μιὰ ἰδέα τρομερή: ἂν τὸ χέρι ποὺ κρατοῦσα δὲν ἦταν τοῦ πατέρα... ἀλλὰ... κάποιου ἄλλου, ἄγνωστου, καὶ φοβήθηκα ἀκόμα περισσότερο καὶ ἔτρεμα τώρα μὴ φέξει. Κι ἔβρεχε, ἔβρεχε... (Κρύβει τὸ πρόσωπό της στὶς παλάμες της).

(Μικρὴ παύση).

ΑΡΗΣ. Δὲ μοῦ ἔχεις μιλήσει ποτὲ γι' αὐτό.

ΖΩΗ (ξεσκεπάζοντας τὸ πρόσωπό της). Ὁχι.

ΑΡΗΣ. (βηματίζει). Τότε, πρέπει νὰ σοῦ πῶ πῶς οὔτε κι ἐγὼ θὰ κάνω αὐτὰ ποὺ ἔλεγα.

ΖΩΗ. Δὲν θὰ κατεβεῖς στὸ λιμάνι γιὰ τὰ καράβια ;

ΑΡΗΣ. Ὁχι.

ΖΩΗ. Καὶ τὴ ναυμαχία ;

ΑΡΗΣ. Ὁχι. Καὶ οὔτε θὰ πάω στὸν κινηματογράφο. Καὶ ξέρεις γιατί ; Γιατὶ τὸ ἴδιο κιόλας βράδυ ποὺ τὰ πρωτοσκεφτήκα εἶδα ἓνα ὄνειρο.

ΖΩΗ. Ὁνειρο ; Ἐγὼ δὲ βλέπω ποτὲ ὄνειρα. Δὲν ἔχω δεῖ κανένα ὄνειρο.

ΑΡΗΣ. Εἶδα πῶς πῆρα τὸ κλειδί (τῆς δείχνει τὸ κλειδί) καὶ ἄνοιξα τὴν πόρτα. Τὴν ἐξώπορτα. (Τὸ διηγεῖται παραστατικὰ μὲ χειρονομίες). Ἀλλὰ ἀπὸ πίσω δὲν ἦταν τὸ πεζοδρόμιο καὶ ἡ πλατεία, παρὰ ἓνα μεγάλο δωμάτιο ἐπιπλωμένο.

ΖΩΗ. Τί ἐπιπλα εἶχε ;

ΑΡΗΣ. Εἶχε ἓνα μεγάλο μπουφέ, ψηλὸ ἴσαμε τὸ ταβάνι. Στὴ μέση ἓνα μεγάλο στενόμακρο τραπέζι, μὰ πολὺ μεγάλο μὲ δώδεκα καρέκλες γύρω-γύρω. Τὸ τραπέζι

είχε ένα κάλυμμα βυσσινί και οι καρέκλες ήταν κι αυτές σκεπασμένες με βυσσινιά καλύμματα ως κάτω. Κι ακόμα ήταν ένα μεγάλο παράθυρο, που έπιανε σχεδόν όλο τον τοίχο και μπροστά του έπεφτε μια μεγάλη βυσσινιά κουρτίνα. Στο βάθος το δωμάτιο είχε μια πόρτα. Και στην κλειδαριά της, ένα κλειδί. Χωρίς να καταλάβω πώς, άνοιξα αυτή την πόρτα και...

ΖΩΗ. Ναί ;

ΑΡΗΣ. Βρέθηκα σ' ένα άλλο δωμάτιο όμοιο με το προηγούμενο, μόνο που αυτό ήταν πολύ μεγαλύτερο από το πρώτο και από τα έπιπλά του έλειπε ό μπουφές, άδειος ό τοίχος και ξασπρισμένος εκεί...

ΖΩΗ. Ήταν δηλαδή μόνο το μεγάλο τραπέζι και οι καρέκλες.

ΑΡΗΣ. Ναί, και ή μεγάλη βυσσινιά κουρτίνα, που σκέπαζε όλο το παράθυρο. Και άπέναντι ήταν πάλι μια πόρτα και το κλειδί στην κλειδαριά.

ΖΩΗ. Και την άνοιξες και αυτή ;

ΑΡΗΣ. Τήν άνοιξα. Και ήταν ένα τρίτο δωμάτιο, άσύγκριτα πιό μεγάλο από τα προηγούμενα και το τραπέζι στη μέση μοναχό, τώρα έλειπαν οι καρέκλες με το βυσσινί κάλυμμα· μόνο ή βυσσινιά κουρτίνα στο παράθυρο και ή πόρτα άπέναντι με το κλειδί, την άνοιγω και τώρα το δωμάτιο είναι άδειο, τελείως άδειο και μεγάλο δυό φορές σαν την πλατεία. Τι λέω ; Τρείς, πέντε και μόνο ή κουρτίνα κρεμόταν πάντα εκεί στο παράθυρο και ή πόρτα με το κλειδί στο βάθος—ή πόρτα, καταλαβαίνεις ;

ΖΩΗ (τρομαγμένη και συνεπαρμένη). Όχι...

ΑΡΗΣ. Δέν καταλαβαίνεις ; Στο επόμενο δωμάτιο ή κουρτίνα θά 'λειπε και κείνη, θά 'ταν το παράθυρο σκέ-

το καὶ πίσω ἀπ' τὰ παράθυρο... Ἔβαλα τὶς φωνὲς καὶ ξύπνησα. Κατάλαβες τώρα ;

ΖΩΗ, Ὅχι, δὲν κατάλαβα.

ΑΡΗΣ (τρίβει μηχανικὰ τὸ πρόσωπό του). Ναί, ἴσως ἔχεις δίκιο. Τί νὰ καταλάβεις. Θαρρῶ, πῶς... ἦταν ἓνα ἀνόητο ὄνειρο. Ναί, τώρα ποὺ στὸ διηγήθηκα τὸ βλέπω, ἦταν ἀστεῖο.

ΖΩΗ. Οὐτε σὺ μοῦ ἔχες μιλήσει ποτὲ γι' αὐτό.

ΑΡΗΣ. Δὲ μιλάμε πολὺ οἱ δύο μας, ἔ ; Κι ὅμως δὲν ἔχουμε παρὰ ὁ ἓνας τὸν ἄλλο. Εἴμαστε μόνο οἱ δύο μας.

ΖΩΗ. Δὲν εἴμαστε μόνο οἱ δύο μας. Εἶναι καὶ ὁ πατέρας. Εἴμαστε τρεῖς σ' αὐτὸ τὸ σπίτι. (Ἀρχίζει νὰ μετρᾷ τοὺς πόντους στὸ πλεχτό της). Ἔνα, δύο, τρία, τέσσερα, πέντε... (Συνεχίζει μουρμουριστά).

ΑΡΗΣ. Ναί, μὰ ἐκεῖνος λείπει ὅλη μέρα καὶ ὅταν γυρίζει πάει κατ' εὐθείαν καὶ κοιμᾶται. Ὡρες-ῶρες μοῦ φαίνεται πῶς τοῦ εἴμαστε ξένοι, βάρος. Ἐσένα ;

ΖΩΗ. Δεκαπέντε, δεκάξι, δεκαεφτά, δεκαοχτώ...

ΑΡΗΣ. Ἐσένα ; Σὲ ρωτάω.

ΖΩΗ. Εἰκοσιεφτά, εἰκοσιοχτὼ—ἄσε με τώρα—μετράω, δὲ βλέπεις ;

ΑΡΗΣ. Κάθε βράδυ πηγαίνω στὸ δωμάτιό του καὶ τὸν κοιτάζω, ποὺ ἐτοιμάζεται νὰ πέσει στὸ κρεβάτι. Ξέρω πῶς αὐτὸ τὸν ἐνοχλεῖ, τὸν βλέπω ποὺ προσπαθεῖ νὰ κάνει πιὸ γρήγορα, ὅμως ἐγώ, ἐπίτηδες, κάθομαι ἐκεῖ καὶ τὸν κοιτάζω, ποὺ βγάζει τὸ σακάκι του, τὸ πουκάμισο, τὸ παντελόνι, τὰ διπλώνει προσεχτικά, φοράει τὶς πιτζάμες του, ξαπλώνει στὸ κρεβάτι τραβάει τὸ σεντόνι ὡς τὸ λαιμό. Ὅλα, ὅλα τὰ παρακολουθῶ, δὲ μοῦ ξεφεύγει τίποτα. Κι ἔπειτα : «Σβῆσε τὸ φῶς», μοῦ λέει κι ἐγὼ τὸ σβήνω καὶ βγαίνω. Αὐτὸ εἶναι. Δὲ μοῦ μιλά ποτέ. Δὲ μοῦ λέει τίποτα. Μιά

φορὰ πού ἔλειπε μ' ἔπιασε μιὰ μανία ! Ἄρχισα νὰ ψάχνω τὸ δωμάτιό του. Ἄνω κάτω τό 'κανα. Τὰ συρτάρια, τὰ ντουλάπια, τὸ κομοδίνο, τὰ στρώματα, τὰ μαξιλάρια. Ἀναποδογύρισα ὅλες τὶς τσέπες του, ὡς καὶ μὲς στὰ παπούτσια του ἔψαχνα, ὡς καὶ μὲς στὶς παντόφλες του, ἀλλὰ δὲ βρῆκα τίποτα. Σάμπως ξέρω καὶ γιατί ἔψαχνα ; Ἔτσι. Μόνο μιὰ φωτογραφία. Τὴ φύλαξα, δὲν τὴν ξανάβαλα στὴ θέσῃ της. Θὰ 'ναι παλιὰ γιατί ἔχει κιτρινίσει στὶς ἄκρες της καὶ τὸν δείχνει πολὺ νέο. Εἶναι μὲ γένεια, μιὰ γενειάδα τόση. Κάθεται πάνω σ' ἓνα βράχο καὶ κοιτάζει τὴ θάλασσα. (*Μικρὴ παύση*). Δὲ μοῦ λές, σοῦ πέρασε ποτὲ ἡ ἰδέα πὼς δὲν εἶναι πατέρας μας ; Ἔ ! Σὲ ρωτάω κάτι, γιατί δὲν ἀπαντᾷς ;

(*Ἡ ΖΩΗ συνεχίζει τὸ μέτρημα ἀνοιγοκλείνοντας τώρα μόνο τὰ χεῖλῃ της*).

ΑΡΗΣ. Σοῦ πέρασε ποτὲ αὐτὴ ἡ ἰδέα ἀπ' τὸ μυαλό ; Ἔμένα, ναί ! Πολλὲς φορές, Μά, μίλα λοιπόν. Γιατὶ δὲ μιλᾷς ; Σὲ ρωτάω ! (*Οὐρλιάζει στ' αὐτὴ της. Ἡ ΖΩΗ κάνει μιὰ ἐκνευρισμένη κίνηση νὰ τὸν ἀποφύγει*). Ἔ, λοιπόν, ξέρεις τί ἄλλο μοῦ πέρασε ἀπ' τὸ μυαλό ; Πὼς οὔτε σὺ εἶσαι ἀδερφή μου. Καὶ γιατί νὰ εἶσαι ἄλλωστε ; Δὲ μοιάζουμε σὲ τίποτα. Θεὸς νὰ φέρω τὸν καθρέφτη νὰ κοιταχτοῦμε πλάι-πλάι ; Κι ἔπειτα, ἐνῶ ἐσὺ εἶσαι ἔξι ὁλόκληρα χρόνια μεγαλύτερη ἀπὸ μένα καὶ θὰ 'πρεπε νὰ σὲ θυμᾶμαι καὶ ἀπὸ πολὺ παλιότερα, γιατί οἱ μικροὶ θυμοῦνται τοὺς μεγάλους, ἐγὼ δὲ σὲ θυμᾶμαι καθόλου. Δὲ σὲ θυμᾶμαι δέκα χρονῶν, οὔτε δώδεκα, οὔτε δεκαπέντε, παρὰ μόνο ἀργότερα, πολὺ ἀργότερα. Ἀκοῦς τί σοῦ λέω ; (*Φωνάζει*). Δὲν ἀπαντᾷς ; Μὰ μίλα, μίλα, μί-

λα λοιπόν ! Θὰ μὲ τρελάνει αὐτὴ ἡ σιωπὴ ἐδῶ μέ-
σα. (Φωνάζει δυνατὰ, ὅπως ὁ Ταρζάν). Οὐααα... (Μὲ
τὰ χέρια στὸ στόμα του ὅπως οἱ ἄγριοι. Ξαφνικὰ πη-
δάει στὴ ΖΩΗ, τῆς πιάνει τὸ κεφάλι). Γιὰ νὰ δῶ, ἦ-
σουν καλὸ κορίτσι σήμερα ; Ἐπλυνες τ' αὐτιά σου ;
ΖΩΗ (παλεύει νὰ τοῦ ξεφύγει). Ἄσε με !

ΑΡΗΣ. Δεῖξε μου τὰ νύχια σου.

ΖΩΗ. Μή ! (Κινδυνεύει νὰ τῆς φύγει τὸ πλεχτὸ ἀπ' τὰ χέρια).

ΑΡΗΣ. Πές μου καλύτερα ἂν διάβασες τὸ μάθημα ποῦ
σοῦ ἔβαλα. Τεμπέλα. Γιὰ νὰ δοῦμε τί ἔμαθες ἀπὸ
γεωγραφία. Πόσα κράτη ἔχει ἡ Νότιος Ἀμερικὴ ;
Μηδέν. Ἡ Ἀσία ; Μηδέν. Τί παράγει ἡ Χιλή ;.. Λέ-
γε... Μηδέν, μηδέν, μηδέν. Πᾶμε στὴν ἱστορία. Πό-
τε ἔζησε ὁ Μέγας Ναπολέων ; Πότε ἔζησε ὁ Ροβε-
σπιέρος ; Πόσοι ἦταν οἱ Λουδοβίκοι τῆς Γαλλίας ;
Ποιὸς ἦταν ὁ πρῶτος βασιλιάς τῶν Ἑλλήνων ; Ποιὸς
σκότωσε τὸν Ἀβραὰμ Λίνκολν ; Μηδέν, μηδέν, μη-
δέν. Πᾶμε στὰ μαθηματικά... (Σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διά-
στημα τὴν στριφογυρίζει στὴν καρέκλα της). Ποιὰ
εἶναι ἡ τετραγωνικὴ ρίζα τοῦ ὀχτώ ; Μηδέν... Πολ-
λαπλασίασε γρήγορα τὸ 127 μὲ τὸ 213, γρήγορα,
γρήγορα, ἀκόμα ; Μηδέν, μηδέν, μηδέν...

ΖΩΗ (ξεσπάει ἑξαλλῇ). Μὰ ἄσε με, λοιπόν, ἄσε με ! Τὸ
κεφάλι μου, τὸ κεφαλάκι μου... (Τοῦ δίνει μιὰ δυνα-
τὴ σπρωξιὰ καὶ τὸν ρίχνει κάτω. Ὁ Ἀρὴς σηκώνε-
ται).

ΑΡΗΣ. Θὰ σ' ἀφήσω, ἂν μοῦ ὑποσχεθεῖς πὼς θὰ σταθεῖς
νὰ δοῦμε μαζί τὴν παρέλαση.

ΖΩΗ (μὲ πεῖσμα). Ὁχι ! (Ξαναπιάνει τὸ πλεχτὸ της).

ΑΡΗΣ. Μὰ ὅπου νὰ ᾖναι θ' ἀρχίσει. Ἐσὺ θὰ χάσεις. (Ἐ-
χει πάει στὸ παράθυρο). Πῶ, πῶ, πόσος κόσμος μα-
ζεύτηκε ! Ἐρχονται, ἔρχονται, τελειωμὸ δὲν ἔχουν.

Μαζεύονται πίσω ἀπ' τὰ σκοινιά καὶ περιμένουν.
Ἐγὼ λέω πὼς ὁ στρατὸς καὶ τὰ σχολεῖα θὰ φτά-
σουν μαζί. Θὰ ῥθουν ἀπ' ὅλες τὶς μεριές. Θὰ γεμί-
σει ἡ πλατεία. Λοιπὸν ; Θὰ σταθεῖς ἐδῶ μαζί μου
νὰ δεῖς ;

ΖΩΗ (κοφτά). Δὲ μοῦ ἀρέσει ἡ παρέλαση.

ΑΡΗΣ. Τὶ πεισματάρια ποὺ εἶσαι. Ἐμένα μοῦ ἀρέσει. Εἶ-
ναι νομίζω τὸ μόνο πράγμα ποὺ μοῦ ἀρέσει

ΖΩΗ. Ὁ κόσμος σὲ σπρώχνει, σὲ τσαλαπατᾷνε. Θυμᾶσαι
τότε ποὺ κόντεψε νὰ μὲ τσαλαπατήσουν. Τὸ θυμᾶ-
σαι ;

ΑΡΗΣ. Δὲν ἦταν σὲ παρέλαση, ἀνόητη ! Γινόταν βομβαρ-
δισμὸς καὶ τρέχαμε νὰ μποῦμε στὰ καταφύγια. Κι ἔ-
πειτα μὴ μὲ ρωτᾷς ὅλη τὴν ὥρα ἂν θυμᾶμαι κεῖνο
κι ἂν θυμᾶμαι τ' ἄλλο. Δὲ θυμᾶμαι τίποτα, ἤμουν
πολὺ μικρός. Ἄχ, ἂς ἀρχίσει ἐπὶ τέλους ! Στὸ σχο-
λεῖο ἦταν ἡ ὠραιότερή μου μέρα. Περίμενα μ' ἀνυ-
πομονησία νὰ μεγαλώσω γιὰ νὰ γίνω σηματοφόρος.
Παρακαλοῦσα μέσα μου νὰ ψηλώσω, νὰ φτάσω ἓνα
κι ὀγδόντα γιὰ νὰ μὲ κάνουν σηματοφόρο. Ὅμως ἔ-
μεινα κοντός. Κρίμα δὲν εἶναι ; Χμ... Ἄκου, ἄκου
τὰ τύμπανα... (Κοιτάζει). Μακριὰ εἶν' ἀκόμα. Τώρα
θὰ πῆγαινα στὸ γυμνάσιο. Μπορεῖ νὰ μ' ἔκαναν τυ-
μπανιστὴ. Τί ξέρεις... Δὲν χρειάζεται μπόι γιὰ νὰ
εἶσαι τυμπανιστὴς... (Χτυπᾷ ρυθμικὰ τὰ χέρια του
στὸ τραπέζι συνοδεύοντας ἡχητικά). Παραράπαπαμ,
παραράπαπαμ, παραράπαπαμ... Νὰ σοῦ δείξω κάτι...
(Τρέχει στὸ κρεβάτι του τὸ ξέστρωτο καὶ γονατίζει,
τραβᾷ ἀπὸ κάτω ἓνα κασόνι, βγάζει μαζί μὲ ἄλλα
πράγματα ἓνα μαθητικὸ πηλήκιο, τὸ κρατᾷ μὲ δέος,
τὸ φορᾷ). Πηλήκιο !

ΖΩΗ. Ποῦ τὸ βρήκες ;

ΑΡΗΣ. Τό 'χω χρόνια φυλαγμένο. Τό φοράω όταν ἔχουμε ἔθνικὴ γιορτὴ.

ΖΩΗ. Δὲν τό 'χω ξαναδεῖ.

ΑΡΗΣ. Τό 'χεις ξαναδεῖ, ἀλλὰ δὲ θυμᾶσαι, δὲ θυμᾶσαι ποτὲ τίποτα, παρὰ μόνο τὰ δικά σου. (*Φέρνει βόλτες κάνοντας τὴν κίνηση τῶν τυμπανιστῶν*). Παραπαπάμ, παραπαπάμ, παραπαπάμ... Τό 'κλεψα όταν ἤμουν στὸ Δημοτικὸ ἀπὸ ἓναν μεγάλο... Παραπάπαμ... Ζωή, νὰ σοῦ πῶ ἓνα μυστικὸ ; (*Πάει κοντά της, γονατίζει σχεδόν*). Ἄν ἤθελες, ἂν νοιαζόσουν τόσο δὰ γιὰ μένα, θὰ μπορούσα νὰ σοῦ λέω ὅλα μου τὰ μυστικά. Λοιπόν, αὐτὸς ποὺ τοῦ 'κλεψα τὸ πηλήκιο, μένει ἐδῶ κοντά μας. Τὸν ἔχω δεῖ πολλές φορές ποὺ περνᾷ στὴν πλατεία. Δηλαδή... Εἶμαι σχεδὸν βέβαιος πὼς εἶν' αὐτός. Καμιὰ φορὰ μοῦ ῥχεται ν' ἀνοίξω τὸ παράθυρο καὶ νὰ τὸν φωνάξω, ἀλλὰ δὲν ξέρω τὸ ὄνομά του. Τὸν λέω, ὁ φίλος μου, ἔτσι τὸν λέω, γιατί δὲν ξέρω τὸ ἀληθινὸ του ὄνομα. Βέβαια, αὐτός οὔτε θὰ γύριζε νὰ μὲ κοιτάξει, εἶναι πολὺ πιὸ μεγάλος ἀπὸ μένα στὰ χρόνια, θὰ 'ναι καὶ εἰκοσιόχτὼ τώρα, καὶ ψηλός, ἓνα καὶ ὀγδόντα, μπορεῖ κι ὀγδονταπέντε. Θὰ στὸν δείξω καμιὰ μέρα. Θὰ σοῦ ἀρέσει, εἶμαι βέβαιος.

ΖΩΗ. Δὲ μοῦ ἀρέσει κανέναν ἀντρας.

ΑΡΗΣ. Καὶ θὰ τοῦ ἀρέσεις κι ἐσύ. Ξέρεις, δὲν εἶσαι καθόλου ἄσχημη. Ἔχεις ὠραῖο λαιμό. Μόνο ποὺ δὲν τὸν ἀφήνεις ποτὲ νὰ φανεῖ. Ἄν σήκωνες ψηλὰ τὰ μαλλιά σου θὰ 'ταν καλύτερα. Θές νὰ δοκιμάσουμε ἓνα ἄλλο χτένισμα ; Θὰ σὲ χτενίσω ἐγώ.

ΖΩΗ. Μὴν τολμήσεις νὰ μοῦ πειράξεις τὰ μαλλιά.

ΑΡΗΣ. Ἔχεις καὶ ὠραῖα μάτια, καὶ ὠραῖο μέτωπο. Λοιπόν, θές νὰ στὸν δείξω καμιὰ φορὰ ;

ΖΩΗ. Όχι.

ΑΡΗΣ (*θυμώνει*). Τί πεισματάρια πού είσαι. Πεισματάρια και κακιά. Και ἀναίσθητη και κουφή, ναί, κουφή. Σοῦ μιλάω και δὲν ἀπαντᾷς. Εἶσαι τὸ ἴδιο σὰν τὸν πατέρα. Κάνω ὅ,τι μπορῶ για νὰ σᾷς εὐχαριστήσω. Σοῦ ἔφτιαξα τέσσερα καλάθια ὡς τώρα για νὰ βάζεις τὰ πλεχτά σου και κανένα δὲ σοῦ ἄρесе. Ξέρεις τί δύσκολο εἶναι νὰ φτιάχνεις καλάθια ; Ματώνουν τὰ δάχτυλά μου... Και μὲ τὸν πατέρα τὰ ἴδια τραβάω. Ό,τι κι ἂν κάνω δὲ μοῦ δίνει καμιὰ σημασία. Θὲς νὰ μάθεις τί ἔγινε σήμερα τὸ πρωί ; Μπήκα στὸ δωμάτιό του, στάθηκα πάλι ἀπὸ πίσω του και τὸν ἔβλεπα πού ἐτοιμαζόταν νὰ βγεῖ ἔξω. Δὲ μοῦ μιλοῦσε, ἔκανε σὰ νὰ μὴν ἤμουν ἐκεῖ. Στὸ τέλος τοῦ εἶπα ἐγώ : «Θὰ γίνει παρέλαση σήμερα». Μιλιά ἐκεῖνος. Πῆρε τὸ κίτρινο πουλόβερ του και τὸ φόρεσε. Τοῦ λέω πιὸ δυνατά : «Θὰ γίνει παρέλαση σήμερα». Σιωπή. «Θὰ γίνει ἐδῶ στὴν πλατεία». (*Παύση, δυνατά*). «Ἔχουν φέρει τὸ ἄγαλμα» ! Φόρεσε τὸ σακάκι του, δυὸ βήματα ἤθελε ὡς τὴν πόρτα για νὰ φύγει και τότε δὲν ξέρω τί μ' ἔπιασε κι ἄρχισα νὰ κλαίω, νὰ οὐρλιάζω. Σύρθηκα στὸ πάτωμα. «Θὰ γίνει παρέλαση», φώναζα, «θα γίνει παρέλαση» !... Και κυλιόμουν πέρα ὡς πέρα, ὥσπου ἄκουσα τὴν πόρτα νὰ κλείνει και τὰ βήματά του στὴ σκάλα...

ΖΩΗ. Τί ντροπή, ἓνας ἄντρας στὴν ἡλικία σου νὰ κλαίει και νὰ σέρνεται στὸ πάτωμα... Μὲ ἀηδιάζεις...

ΑΡΗΣ. Τὸ ξέρω... Σὲ ἀηδιάζω... Εἶμαι ἀηδιαστικός... Γιατί εἶμαι ἄσκημος, ἔ ; (*Παίρνει ἓναν καθρέφτη*). Και κοντός, και κουτός... Ἔχω χοντρά χεῖλια... (*Τὰ πιάνει και τὰ τραβᾷ κωμικά*). Χοντρή μύτη... (*Κάνει γκριμάτσες*). Μικρά μάτια, ἴσια μαλλιά...

(᾿Αφ' οὗτου ἀρχίσει νὰ κοιτᾷ στὸν καθρέφτη καὶ νὰ κάνει γκριμάτσες ἀκούγονται ἐμβατήρια (background) καὶ ἡ ΖΩΗ ἀρχίζει νὰ τραγουδᾷ).

ΖΩΗ. Ποιὸς θὰ μπεῖ μὲς στὴ σπηλιά
Στὸ πηγάδι θὰ κατέβει
Θὰ ρωτήσῃ τὴ γριά
Π' ἀγριόχορτα μαζεύει.

(Τὰ ἐμβατήρια δυναμώνουν καὶ ὁ ΑΡΗΣ στήνει αὐτί).

Ποιὸς θὰ πάει στὴν ξενητεία
Νὰ μᾶς φέρει τὴ Ροδούλα.

(Ὁ τελευταῖος στίχος καλύπτεται ἀπὸ τὰ δυνατὰ ἐμβατήρια καὶ ὁ ΑΡΗΣ ἔχει πεταχτεῖ στὸ παράθυρο).

ΑΡΗΣ (χαρούμενος καὶ ἐρεθισμένος). Ζωή, ἦρθαν! Νάτοι!

Ἡ πλατεία γέμισε, τί σοῦ ἔλεγα; Θὰ τὰ δοῦμε ὅλα ἀπὸ δῶ. Ἔρχονται τὰ σχολεῖα! Τὰ σχολεῖα! Μὲ κίτρινες μπλοῦζες. Μπροστὰ τ' ἀγόρια, πίσω τὰ κορίτσια. Ἐνας, δύο, τρεῖς, τέσσερις, πέντε, ἕξι, ἑπτὰ, ὀχτώ, δέκα, δώδεκα, δώδεκα! Σχηματίζουν δωδεκάδες. Καὶ ὁ στρατός! (Χοροπηδᾷ στὸ παράθυρο, κοιτάζει πρὸς ὅλες τὶς κατευθύνσεις). Τί μεγαλοπρέπεια ποὺ ἔχει! Δὲν ἔχω ξαναδεῖ τόσο ὁμορφες στολές!... Πράσινες, πορτοκαλιές, μαῦρες, γαλάζιες... Νά, τώρα ἔρχεται ἡ χωροφυλακή. Σίγουρα θὰ ᾿ναι ἡ χωροφυλακή, καβάλα ὅλοι σὲ μαῦρα ἄλογα. Τὰ κράνη τους λαμποκοποῦν στὸν ἥλιο, σὲ στραβώνουν. Καὶ μπροστὰ ἓνας μὲ ἄσπρο ἄλογο. Κρατᾷ σηκωμένο ψηλὰ ἓνα σπαθί, ἓνα μεγάλο σπαθί μὲ κίτρινη λαβή, ὦ, θέ μου, βλέπω καλά; Εἶναι αὐτός, ὁ φίλος μου!... Ναί, εἶναι αὐτός! Δὲ φοράει τίποτα στὸ κεφάλι, ἔχει ἀφήσει τὰ μαλλιά του μακριὰ στὸ σβέρκο, γι' αὐτὸ δὲν τὸν γνῶρισα μὲ τὸ

πρῶτο, μὰ τὴν πού προχωρᾷ φάτσα, ναί, αὐτὸς εἶναι... Μά, ἔλα λοιπὸν νὰ τὸν δεῖς, Ζωή... Καλή μου ἀδερφοῦλα, ἔλα νὰ τὸν δεῖς, σὲ ἰκετεύω... (Ἐνοίγει τὸ παράθυρο). Ἔ, φίλε! (Κουνᾷ τὰ χέρια του). (Ὁ θόρυβος ξεχύνεται μέσα στὸ δωμάτιο, τὸ γεμίζει).

ΖΩΗ (φωνάζει). Κλείσε τὸ παράθυρο! Ξέρεις ὅτι μὲ πειράζει ὁ θόρυβος.

(Ὁ ΑΡΗΣ δὲν τὴν ἀκούει. Συνοδεύει τὰ τύμπανα).

ΑΡΗΣ. Ταραπάπαμ, ταραπάπαμ...

ΖΩΗ (οὐρλιάζει φράζοντας τ' αὐτιά της). Κλείστο! Κλείστο!

(Ἀπότομη σιωπή, ἐνῶ ὁ ΑΡΗΣ ἐπαναλαμβάνει τὸ ταραπάπαμ ποὺ πέφτει στὸ κενό. Ἐπειτα σωπαίνει. Ἡ ΖΩΗ κατεβάζει τὰ χέρια της ἀπ' τ' αὐτιά της καὶ στρέφεται περίεργη).

ΖΩΗ. Δὲν ἀκούγεται πιά τίποτα. Σταμάτησαν νὰ παίζουν;

ΑΡΗΣ. Ναί.

ΖΩΗ. Τί κάνουν τώρα;

ΑΡΗΣ. Ξαφνικά ἔμειναν ἀκίνητοι.

ΖΩΗ. Γιατί;

ΑΡΗΣ. Φαίνεται πὼς κάτι θὰ γίνει. Ἴσως θὰ ξεσκεπάσουν τὸ ἄγαλμα, τὰ ἀποκαλυπτήρια ποὺ σοῦ ἔλεγα. Οἱ ἄνθρωποι κλείνουν τὶς ὀμπρέλες. Τὶς κλείνουν ὅλοι.

ΖΩΗ. Δὲν ἔχει πιά ἥλιο;

ΑΡΗΣ. ἔχει. Ἀλλὰ θέλουν φαίνεται νὰ δοῦν καλύτερα. Στάσου. (Τραβιέται ἄκρη - ἄκρη δεξιὰ καὶ κοιτάζει ἀριστερά). Κάτι ἔρχεται ἀπὸ τὴ μεριά τῆς ἐκκλησίας γιατί ὅλοι κοιτάζουν, κάνουν σὰ νὰ θέλουν νὰ προχωρήσουν κατὰ κεῖ... Ἀχ, ἂς μπορούσα νὰ δῶ,

θά 'ναι κάτι σπουδαῖο, γιατί σπρώχνουν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, βιάζονται ποιὸς θὰ πρωτοδεῖ. Ἐνας πέρασε κάτω ἀπ' τὰ σκοινιά... Κι ἄλλος, κι ἄλλος... Χά ! Τοὺς γυρίζουν πίσω τοὺς ἔξυπνους. Τοὺς ἀναγκάζουν νὰ σταθοῦν με τοὺς ἄλλους. Οἱ πρόσκοποι — ναί, σίγουρα εἶναι πρόσκοποι αὐτοὶ ποὺ τοὺς σπρώχνουν πάλι μέσα — δὲν τοὺς εἶχα προσέξει πρίν. (*Μὲ χαρούμενη ἔκπληξη*). Ζωή ! Εἶναι πρόσκοποι με κοντάρια καὶ κοντὰ πανταλόνια...

ΖΩΗ. Πρόσκοποι σὰν κι αὐτοὺς ποὺ πηγαίνουν στὸν Ἑπιτάφιο ;

ΑΡΗΣ. Σὰν κι αὐτούς, ναί !

ΞΩΗ. Κάνουν ἀλυσίδα τὰ χέρια τους ;

ΑΡΗΣ. Ἀκριβῶς ! Κάνουν ἀλυσίδα γιὰ νὰ ἐμποδίσουν τὸν κόσμον νὰ περάσει ἀπ' τὰ σχοινιά. Πάλι δὲν κουνιέται κανεὶς. Κοιτάζουν μόνο, κοιτάζουν... (*Μὲ μεγάλο ἐρεθισμό*). Μὰ τί βλέπουν, τελοσπάντων... (*Κατάπληκτος*). Κύριε ἐλέησον ! Σκυλιά !

ΖΩΗ. Σκυλιά ;

ΑΡΗΣ. Ναί... Τί γυρεύουν τὰ σκυλιά στὴν παρέλαση ; Ξεμπουκάρουν συνέχεια καὶ τελειωμὸ δὲν ἔχουν. Θά 'ναι καμιὰ ἑκατοστή... Τὰ σέρνουν στὴ μέση τῆς πλατείας... Τὰ στριμώχνουν κολλητὰ τὸ ἓνα με τὸ ἄλλο... Δὲν ἔχω δεῖ ποτὲ τέτοιο πράγμα ! (*Στὴν ἀδελφή του*). Μὰ ἔλα ἐπὶ τέλους νὰ δεῖς... Γιὰ μιὰ φορὰ παράτα τὸ πλεχτὸ κι ἔλα νὰ δεῖς καὶ σὺ κάτι... Εἶναι λαχανιασμένα, με τὶς γλῶσσες ἀπ' ἔξω... (*Μιμεῖται τὸ σκυλὶ ποὺ λαχανιάζει*). Ἐτσι στριμωγμένα ξέρεις με τί μοιάζουν ; Μὲ πελώρια παρδαλὴ μπάλα. Ὁ κόσμος κοιτάζει πάντα κατὰ τὴν ἐκκλήσιαν. Τί ἄλλο θὰ φανεῖ ἄραγε ;... Στάσου...

ΖΩΗ. Τί εἶναι ; Τί βλέπεις ;

ΑΡΗΣ. Δέ διακρίνω καλά... Κάτι φέρνουν πάλι. Μοιάζει σάν κάρο. (*Ἀβέβαια*). Ἐνα κάρο μὲ κάγκελα ξύλινα στὰ πλάγια καὶ πάνω. Φάνηκε μόνο λίγο ἡ ἄκρη του καὶ μετὰ τὸ σταμάτησαν...

(*Ἀκούγεται ὑπόκωφος καλπασμὸς ἀλόγων*).

ΖΩΗ. Τί ἦταν αὐτό ;

ΑΡΗΣ. Ἡ χωροφυλακή. Προχώρησαν μὲ τ' ἄλογά τους πρὸς τὰ κεῖ. Ἄν βέβαια εἶναι ἡ χωροφυλακή... Δὲν εἶμαι πιά βέβαιος, δὲν καταλαβαίνω τίς στολές τους... (*Πάλι ὁ καλπασμός*). Παρατάχτηκαν σὲ δυὸ σειρές, σάν γιὰ νὰ ἀφήσουν τόπο νὰ περάσει τὸ κάρο ἀνάμεσά τους.

(*Ἡ ΖΩΗ σηκώνεται καὶ πλησιάζει*).

ΖΩΗ (*μὲ λίγο παράξενη φωνή*). Λέγε, τί γίνεται τώρα ;

ΑΡΗΣ. Περίμενε... Πάλι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι σπρώχνονται καὶ θέλουν νὰ περάσουν κάτω ἀπ' τὰ σκοινιά... Ἡ-συχα - ἥσυχα... Ἐ, σύ, κύριε, μὲ τὴν τραγιάσκα ποῦ πᾶς, μέσα - μέσα. Καὶ σὺ χοντρή, ποῦ μοῦ θές νὰ σταθεῖς πρώτη - πρώτη, κι ἐσύ, κι ἐσύ, μπρὸς γρήγορα στὴ θέση σας... Χά ! Τὰ προσκοπάκια ξέρουν τὴ δουλειά τους. Τὸ κάρο ἄρχισε νὰ κυλάει σιγά, ξεπρόβαλε ὁλόκληρο — δὲ βλέπω καλά — μ' ἐμποδίζουν αὐτοὶ πάνω στ' ἄλογα. Δὲν εἶναι κάρο !... (*Στρέφεται στὴν ἀδελφή του κατάπληκτος*). Ζωή ! Εἶναι ἓνα κλουβί, ἓνα μακρόστενο κλουβὶ πάνω σὲ ρόδες, καὶ μέσα πρέπει νὰ εἶναι ζῶα, γιατί πηδοῦν, ἀρπάζονται ἀπ' τὰ κάγκελα... (*Ἐκνευρίζεται*). Πάλι αὐτοὶ μὲ τ' ἄλογά τους !... Εἶναι, εἶναι ἄνθρωποι ! Ζωή ! Κουβαλοῦν ἄνθρώπους μέσα στὸ κλουβί !

ΖΩΗ (*σκαρφαλώνει στὸ παράθυρο, κοιτάζει τώρα καὶ κεί-*

νη ἔξω). Πόσος κόσμος μαζεύτηκε !

ΑΡΗΣ. Νά ! Ἐκεῖ ! Ἐκεῖ πού σοῦ δείχνω...

ΖΩΗ. Γέμισε ἡ πλατεία... Τὰ σκυλιά... Δεῖξε μου τὰ σκυλιά...

ΑΡΗΣ. Τὸ εἶδες τὸ κλουβί ;

ΖΩΗ. Ποῦ ; Ποῦ ; Δὲ βλέπω...

ΑΡΗΣ. Νά, ἐκεῖ, ἐκεῖ, ἀνάμεσα στ' ἄλογα...

ΖΩΗ. Μαῦρα ἄλογα ! Τὰ μέτρησες ;

ΑΡΗΣ (θυμωμένα). Κοίταξε αὐτὸ πού σοῦ δείχνω. Τί βλέπεις ἀνάμεσα στ' ἄλογα ;

ΖΩΗ. Ἕνα κλουβί. Καὶ μέσα εἶναι ἄνθρωποι.

ΑΡΗΣ. Ξαναεἶδες τέτοιο πράγμα ;

ΖΩΗ. Εἶναι γυμνοί... Τὰ σκυλιά... Θέλω νὰ δῶ τὰ σκυλιά.

ΑΡΗΣ. Εἶναι γέροι.

ΖΩΗ. Μὲ μακριὰ μαλλιά.

ΑΡΗΣ. Σκαρφαλώνουν στὰ κάγκελα.

ΖΩΗ. Κάνουν σὰ νὰ θέλουν νὰ πεταχτοῦν ἔξω...

ΑΡΗΣ. Εἶναι ἀδύνατοι σὰ σκελετοί.

ΖΩΗ. Εἶναι τρελοί. Εἶναι τρελοί. Φέρνουν τρελοὺς στὴν πλατεία...

ΑΡΗΣ. Μή... Μὴν κοιτᾷς ἄλλο, μὴν κοιτᾷς !...

(Ἡ ΖΩΗ παλεύει νὰ τοῦ ξεφύγει).

ΖΩΗ. Ἄσε με. Θέλω νὰ δῶ. (Ἡ ΑΡΗΣ τὴν ἐμποδίζει).

Τί εἶναι ; Τί βλέπεις ;

ΑΡΗΣ. Εἶναι φριχτό !... Δὲν πρόσεξες τίποτα ;

ΖΩΗ. Ὅχι ! Πές μου γρήγορα, πές μου...

ΑΡΗΣ. Αὐτοὶ πού εἶναι μέσα εἶναι ὅλοι ἀκρωτηριασμένοι... Ἄλλος χωρὶς πόδια, ἄλλος χωρὶς χέρια... Κι ἕνας χωρὶς κεφάλι ! Θέ μου ! Δὲν κάνω λάθος, εἶναι χωρὶς κεφάλι... Κι ὥστόσο ὁ λαιμός του σαλεύει...

ΖΩΗ (ύστερικά). Κλείστο τὸ παράθυρο, γρήγορα, κλείστο !

ΑΡΗΣ. Δὲν εἶναι μόνο γέροι, εἶναι καὶ παιδιὰ ἀνάμεσά τους... Νά, ἕνας σηκώνει ἕνα μικρὸ ψηλά... ὦΑ !...

ΖΩΗ. Τί ; Τί εἶναι ;

ΑΡΗΣ. Τὸ πρόσωπό του εἶναι παραμορφωμένο, καμένο...

(Τὸ βουητὸ τοῦ πλήθους ἀνεβαίνει).

ΖΩΗ (φράζοντας τ' αὐτιά της). Κλείστο τὸ παράθυρο, κλείστο !...

(Ὁ Ὑδρας ἀκίνητος. Γίνεται ἡσυχία. Ἀμέσως μετὰ, δυνατὸς θόρυβος).

ΖΩΗ (ἀργά, φοβισμένα, ἀλλὰ καὶ μὲ νοσηρὴ περιέργεια). Τί ἦταν αὐτὸς ὁ θόρυβος ;

ΑΡΗΣ. Οἱ ἄνθρωποι ὄρμησαν καὶ σπάσαν τὰ σκοινιά, χύμηξαν στὴν πλατεία... Ὑπὸ δὲν τοὺς ἀφήνουν, τοὺς σπρώχνουν πάλι πίσω, τοὺς χτυποῦν. Οἱ πρόσκοποι τοὺς χτυποῦν μὲ τὰ σπασμένα σκοινιά, οἱ ἄλλοι κατέβηκαν ἀπ' τ' ἄλογά τους καὶ τοὺς χτυποῦν κι ἐκεῖνοι μὲ τὰ κοντάρια τους. Ὑνας κρατᾷ μιὰ γυναῖκα ἀπ' τὰ μαλλιά, τὴ ρίχνει κάτω, τὴν κλωτσοῦ στὸ πρόσωπο... (Κλαίει σχεδόν).

ΖΩΗ (ύστερικά). Φύγε ἀπ' τὸ παράθυρο, φύγε γρήγορα... (Παύση). Λέγε, τί βλέπεις ;

ΑΡΗΣ (καταπίνοντας ἕναν λυγμὸ κι ἄχρωμα). Ὑγινε πάλι ἡσυχία. Ὑολοι γύρισαν στὶς θέσεις τους. Ὑη πλατεία ἄδειασε στὴ μέση. Ὑμειναν μόνο τὰ σκυλιά. Καὶ τὸ ἄγαλμα. Ὑκόμα κι ἐκεῖνοι μὲς στὸ κλουβὶ δὲν κουνιοῦνται... Ὑο φίλ... αὐτὸς... αὐτὸς ποὺ σοῦ ἔλεγα πὼς ἄφησε τὰ μαλλιά του ἀκούρευτα, πλησιάζει τὸ ἄγαλμα. Χτυπᾷ τὰ χέρια του. Κοιτάζουν πάλι πρὸς

τὴν ἐκκλησίᾳ. Φέρνουν κάποιον. Τὸν τραβοῦν ἀπ' τὰ χέρια, γιατί δὲν μπορεῖ νὰ περπατήσῃ μόνος, δὲ βλέπει. (Ἀρχίζει πάλι νὰ συμμετέχει στὴν περιγραφή, ἡ φωνὴ του ἔχει ἀγωνία). Τὸ πρόσωπό του εἶναι σκεπασμένο μ' ἓνα πανί, γι' αὐτὸ τὸν ὀδηγοῦν, σκοντάφτει σὲ κάθε βῆμα, ὅλοι τὸν κοιτάζουν...

(Ἀφήνει μιὰ κραυγὴ).

ΖΩΗ. Τί εἶναι ; Τί εἶδες ;

ΑΡΗΣ. Φοβᾶμαι...

ΖΩΗ (τρέμοντας σιγά). Γιατί φοβᾶσαι ;

ΑΡΗΣ. Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος...

ΖΩΗ. Λέγε, λέγε...

ΑΡΗΣ. Φοράει μπλὲ σακάκι καὶ ἀπὸ κάτω κίτρινο πουλόβερ...

(Ἡ ΖΩΗ σκαρφαλώνει).

ΖΩΗ. Ἄνοιξε τὸ παράθυρο, θέλω νὰ δῶ καλά...

ΑΡΗΣ. Περίμενε...

(Κοιτάζονται).

ΖΩΗ (τὸν ρωτᾷ σιγά). Εἶναι ὁ πατέρας ;

ΑΡΗΣ. Τί γυρεύει στὴν πλατεία ;

ΖΩΗ. Δὲ μᾶς τό'χε πεῖ πὼς θὰ ῥχόταν στὴν παρέλαση.

(Παύση. Ὁ Ἄρης γυρίζει σιγὰ-σιγὰ πρὸς τὸ παράθυρο).

ΑΡΗΣ. Νά, τώρα τοῦ ξεσκεπάζουν τὸ πρόσωπο !

(Παύση μεγάλη ἐνῶ κοιτάζουν καὶ οἱ δύο ἔξω).

ΖΩΗ. Δὲν εἶναι αὐτός...

ΑΡΗΣ. Εἶναι ξένος ! Μᾶς μπέρδεψαν τὰ ροῦχα του.

ΖΩΗ. Τὸν γνωρίζεις ;

ΑΡΗΣ. Όχι. Πρώτη φορά τὸν βλέπω.

ΖΩΗ. Τί χλωμὸς ποὺ εἶναι. Τὸ πρόσωπό του εἶναι πιὸ ἄσπρο ἅπ' τὸ πανὶ ποὺ φοροῦσε.

ΑΡΗΣ. Κοίτα ! Τὰ χέρια του εἶναι δεμένα...

ΖΩΗ. Καὶ τὰ πόδια του !

ΑΡΗΣ. Γι' αὐτὸ σκοντάφτει ἔτσι... Τί θὰ τοῦ κάνουν ;

ΖΩΗ. Νά ! ξεσκεπάζουν τὸ ἄγαλμα ! Τὸ ξεσκεπάζουν !

ΑΡΗΣ. Δὲν εἶναι ἄγαλμα !

ΖΩΗ. Όχι, δὲν εἶναι ἄγαλμα... Τί εἶναι ; Πές μου τί εἶναι ;

ΑΡΗΣ. Εἶναι μιὰ ἀγχόνη... Όχι, δὲν εἶναι ἀγχόνη, εἶναι λαιμητόμος. Σὰν αὐτὴ ποὺ εἶχαν στὴ Γαλλικὴ ἐπανάσταση, θυμᾶσαι στὸ βιβλίο τῆς ἱστορίας... (*Κατεβαίνει, ἀρπάζει ἓνα βιβλίο καὶ τὸ ξεφυλλίζει ψάχνοντας γιὰ τὴ ζωγραφιά, νὰ βεβαιωθεί*).

ΖΩΗ. Ἄρη, αὐτὸς, αὐτὸς μὲ τὰ μακριὰ μαλλιά, τὸν πιάνει, τὸν βάζει ἐκεῖ... ἐκεῖ, Ἄρη ! Θὰ τὸν σκοτώσουν... Τὸν γονάτισαν γιὰ νὰ τοῦ κόψουν τὸ κεφάλι... (*Ὁ Ἄρης ὁρμᾷ στὸ παράθυρο*). Κι ὁ κόσμος δὲ λέει τίποτα... Ἄνοιξε τὸ παράθυρο, φώναξε, κάνε κάτι...

(*Ὁ Ἄρης χαμένος, ἀνοίγει τὸ παράθυρο. Βουητό*).

ΑΡΗΣ. Ἔ, σεῖς !... Ἔ !...

ΖΩΗ. Δὲν ἀκοῦν !

ΑΡΗΣ. Φεύγουν... Φεύγουν ἀπὸ τὴν πλατεία νὰ κρυφτοῦν. Δὲ βλέπεις ; Τοὺς κυνηγοῦν μὲ τ' ἄλογα, τοὺς πυροβολοῦν... Ἔι, μὴ φεύγετε ! Θὰ τὸν σκοτώσουν !

(*Κλαίει σχεδὸν ἐνῶ ἀκούγεται βουητό, καλπασμός*).

ΑΡΗΣ. Στὸ πρόσωπό του ἔχει αἵματα !

ΖΩΗ. Ἄρη, τὰ σκυλιά ! Ἀμολοῦν ἀπάνω του τὰ σκυλιά,

ὅλα τὰ σκυλιὰ ρίχτηκαν ἀπάνω του, τὸν κομματιά-
ζουν...

ΑΡΗΣ. Δὲ βλέπω πιά τίποτα, δὲν ξεχωρίζω...

ΖΩΗ. Τὸν κομματιάζουν !..

ΑΡΗΣ. Δὲ βλέπω τίποτα... Δὲ ξεχωρίζω...

ΖΩΗ. Ἄρη, φύγε ! Φύγε ἀπ' τὸ παράθυρο... Αὐτὸς μὲ τὰ
μακριὰ μαλλιά μᾶς κοιτάζει...

ΑΡΗΣ. Ναί. Μᾶς κοιτάζει. Μᾶς εἶδε...

ΖΩΗ. Κάνει νόημα στοὺς ἄλλους !... Θὰ ῥθουν ἐδῶ, θὰ
ῥθουν ! Νὰ, κοιτάζουν κι ἄλλοι ! Ἔρχονται... Ἄρη,
ἔρχονται... Μή, μὴν ἀνεβαίνετε, μή... (Ὁπισθοχω-
ρεῖ).

(Ὁ Ἄρης σὰ νὰ συνέρχεται, κοιτάζει γύρω του).

ΖΩΗ. Ἀνεβαίνουν τὶς σκάλες... Θὰ σπάσουν τὴν πόρ-
τα... (Ὁπισθοχωρεῖ). Ἔρχονται... Ἔρχονται... Ἔρ-
χονται...

ΑΡΗΣ (χνυᾶ στὴν πόρτα, ἀκουμπᾷ τὴν πλάτη του, οὐρλιά-
ζει). Ὁχι, ὄχι, ὄχι !

ΖΩΗ (ὀπισθοχωρεῖ πάντα σὰν αὐτόματο, βάζοντας τὰ χέ-
ρια της μπροστά, σὰ γιὰ νὰ προφυλαχτεῖ).

ΑΡΗΣ. Ὁχι, ὄχι, ὄχι !...

(Οἱ φωνὲς τοῦ πλήθους ἀρχίζουν νὰ σκεπάζονται ἀπὸ
θριαμβικὰ ἐμβατήρια ποὺ κυριαρχοῦν ἐντελῶς, ἐνῶ
στὸ κορυφαῖο τους σημεῖο κόβονται ἀπότομα. Σκο-
τάδι).